

Art. 1. Termin rozpoczęcia wymiany i stemplowania koron oznacza się na dzień 19 kwietnia 1920 r.

Art. 2. Wymiany i stemplowania będą dokonywały specjalne urzędy, których spisy ze wskazaniem miejsc urzędowania będą osobno ogłoszone.

Do czynności tych będą powołane:

- 1) Kasy Skarbowe i Urzędy Podatkowe,
- 2) oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej,
- 3) instytucje finansowe, którym Ministerstwo Skarbu poruczy przeprowadzenie wymiany pod nadzorem i kontrolą urzędnika skarbowego,
- 4) zespoły pracowników specjalnie przez władze skarbowe w tym celu utworzone, działające również pod bezpośrednim kierownictwem urzędnika skarbowego.

Art. 3. W okresie od dnia 19 do 26 kwietnia włącznie będą przyjmowane do wymiany i stemplowania banknoty wyłącznie w odcinkach po 1.000 koron i po 100 koron; po tym terminie banknoty powyższe nie będą przyjmowane do wymiany i stemplowania i w myśl art. 2 i 4 ustawy z dnia 24 marca przestają one być prawnym środkiem płatniczym na obszarach Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 4. Terminy rozpoczęcia i zakończenia wymiany i stemplowania banknotów koronowych w odcinkach po 50, 20, 10, 2 i 1 koronie zostaną określone w osobnym rozporządzeniu.

Art. 5. W dniach 19, 20, 21, 22, 23, 24 kwietnia wszelkie czynności kantorów wymiany ulegają zawieszeniu.

Wszystkim innym instytucjom finansowym zabrania się w tymże czasie dokonywania jakichkolwiek operacji w walucie koronowej.

Warszawa, dnia 26 marca 1920 r.

Minister Skarbu:

W. Grabski

190.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych

**w przedmiocie trybu udzielania pożyczek na pomoc rolną w b. za-
borze austriackim.**

Z mocy art. 4 ustawy z dnia 13 lutego 1920 r. o przyznaniu kredytu jednego miljarða marek na zagospodarowanie odłogów gruntowych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i Ziemi Wschodnich (Dz. Ust. № 17 z dn. 25 lutego 1920 r. poz. 86) zarządzam co następuje:

Art. 1. Podania o udzielenie pożyczek na pomoc rolną bez względu na wysokość żądanej pożyczki należy wnosić do Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej tego powiatu, na którego obszarze znajdują się grunty, których uprawa ma być dokonana przy pomocy pożyczki.

Podania powinny zawierać następujące dane:

- a) nazwę i obszar gospodarstwa z wyszczególnieniem powierzchni, przypadających na poszczególne rodzaje użytków (role, łąki i t. d.) oraz powierzchni gruntów odłogiem leżących lub odłogiem zagrożonych,
- b) kiedy i jakie w danej miejscowości odbywały się działania wojenne,
- c) opis zniszczenia, dokonanego przez działania wojenne,
- d) wyszczególnienie budynków mieszkalnych i gospodarczych, posiadanych obecnie i przed wojną,
- e) wyszczególnienie inwentarza żywego i martwego, posiadanego obecnie i przed wojną,
- f) wyszczególnienie przedmiotów potrzebnych niezbędnie do zagospodarowania odłogów lub gruntów odłogiem leżących,
- g) czy i jakie części składowe inwentarza martwego oraz sztuki inwentarza żywego zostały zakupione już po zniszczeniu i dowody na to, czy przedmioty te zostały zakupione z funduszków własnych, czy pożyczonych,
- h) stan odłужenia gospodarstwa,
- i) czy przed wniesieniem podania petent otrzymał już jaką pożyczkę względnie zasiłek z funduszków państwowych i w jakiej wysokości.

Art. 2. Osoby, ubiegające się o pożyczkę, winny dawać dostateczną rękojmię, że już w ciągu roku poczynione przez nie z uzyskanej pożyczki nakłady, potrafią uczynić produkcyjnymi.

Za rękojmię w tym względzie uważać należy fachowe uzdolnienie kandydata ubiegającego się o pożyczkę i jego zrozumienie obowiązku współdziałania w akcji aprowizacyjnej Państwa, przedewszystkiem zaś energję, którą kandydat okazał w dotychczasowej pracy około podniesienia swego zniszczonego gospodarstwa.

Art. 3. Ze względu na stopień zniszczenia dzielić należy gospodarstwa na trzy kategorie:

Do pierwszej kategorii zalicza się gospodarstwa zupełnie zniszczone przez wojnę, do drugiej gospodarstwa częściowo zniszczone i częściowo już uruchomione, do trzeciej gospodarstwa, które nie doznały zniszczeń wojennych, ale nie rozporządzają środkami, wystarczającymi dla zagospodarowania całości gruntów uprawnych.

Maksymalna pożyczka, jaka może być przyznana dla gospodarstw pierwszej kategorii wynosi:

dla gospodarstw do 10 morg.	po 1600 mk.	na każdą morgę użytków roln.
dla gosp. od 10 morg. do 50 morg.	po 1400 mk.	na każdą morgę użytk. roln.
" " " 50 " 100 " "	" " " " " "	" " " " " "
" " " 100 " 300 " "	" " " " " "	" " " " " "
" " " 300 " 500 " "	" " " " " "	" " " " " "
" " " 500 " 1000 " "	" " " " " "	" " " " " "
" " " ponad 1000 morg.	" " " " " "	" " " " " "

Maksymalna pożyczka, jaka może być przyznana dla gospodarstw drugiej kategorii wynosi 65% stawek ustanowionych dla gospodarstw pierwszej kategorii, a dla gospodarstw trzeciej kategorii 50% tych stawek.

Stawki te jako maksymalne nie mogą być w żadnym wypadku przekroczone.

Art. 4. Podania o udzielenie pożyczek winny być załatwione przez Komitety Powiatowe Pomocy Rolnej najdalej w ciągu dni 8 od ich złożenia.

Art. 5. Komitet Powiatowy Pomocy Rolnej, po rozpatrzeniu podania i zasięgnięciu w razie potrzeby opinji Zwierzchności Gminnej właściwej

gminy przyznaje w granicach przeznaczanego dla powiatu kredytu właścicielom lub dzierżawcom gruntów odłogiem leżących lub odłogiem zagrożonych, pożyczki do wysokości 40.000 marek dla jednego gospodarstwa.

O ile petent ubiega się o pożyczkę wyższą niż 40.000 mk., to Komitet Pomocy Rolnej w wypadkach zasługujących na uwzględnienie przyznaje pożyczkę w granicach swej kompetencji, ustanowioną w ustępie pierwszym niniejszego artykułu, sprawę zaś udzielenia pożyczki dodatkowej ponad przyznaną przez siebie sumę przekazuje wraz ze swym wnioskiem do decyzji Okręgowego Komitetu Pomocy Rolnej.

Jednakże, jeżeli żądana w podaniu suma pożyczki przekracza 40.000 mk. wskutek niezastosowania się petenta do norm ustanowionych w art. 3 niniejszego rozporządzenia, to Komitet Powiatowy załatwia podanie całkowicie według własnej kompetencji i nie kieruje go do Komitetu Okręgowego.

O decyzji Komitetu Powiatowego Pomocy Rolnej czy to przychylniej, czy odmownej winien być petent bezzwłocznie powiadomiony.

Art. 6. Od decyzji Komitetu Powiatowego Pomocy Rolnej służy interesowanemu prawo odwołania się do Komitetu Okręgowego w przeciągu dni 8 od daty zawiadomienia o decyzji. Odwołanie należy wnieść do Komitetu Powiatowego Pomocy Rolnej, który przedkłada je bezzwłocznie wraz z aktami Komitetowi Okręgowemu do decyzji ostatecznej.

W wypadkach, kiedy decyzja Komitetu Powiatowego Pomocy Rolnej pozostaje w wyraźnej sprzeczności z obowiązującymi przepisami i postanowieniami w przedmiocie zasad i trybu udzielania pożyczek, służy staroście w przeciągu 3 dni prawo wstrzymania wykonania decyzji i przedłożenia sprawy wraz ze swymi motywami do ostatecznego rozstrzygnięcia Komitetowi Okręgowemu Pomocy Rolnej.

Art. 7. Komitet Okręgowy Pomocy Rolnej przyznaje właścicielom i dzierżawcom gruntów odłogiem leżących lub odłogiem zagrożonych na podstawie wniosków Komitetów powiatowych (art. 6) i w granicach przeznaczanego dla komitetu kredytu pożyczki dodatkowe ponad sumę uzyskaną przez nich od Komitetów Powiatowych. Komitet Okręgowy komunikuje niezwłocznie o swych decyzjach co do przyznania lub nieprzyznania dodatkowej pożyczki Komitetowi Powiatowemu, który zawiadamia o tem petenta.

Art. 8. Od decyzji Komitetu Okręgowego Pomocy Rolnej co do przyznania lub nieprzyznania pożyczki dodatkowej służy interesowanemu prawo odwołania się do Komitetu Głównego Pomocy Rolnej w przeciągu dni 8 od daty zawiadomienia o decyzji. Odwołanie należy wnieść do Komitetu Powiatowego, który przedkłada je niezwłocznie wraz z aktami za pośrednictwem Komitetu Okręgowego Komitetowi Głównemu.

W wypadkach, kiedy decyzja Komitetu Okręgowego Pomocy Rolnej co do przyznania lub nieprzyznania pożyczki dodatkowej pozostaje w wyraźnej sprzeczności z obowiązującymi przepisami i postanowieniami w przedmiocie zasad i trybu udzielania pożyczek, służy przewodniczącemu Komitetu w przeciągu 3 dni prawo wstrzymania wykonania decyzji i przedłożenia sprawy wraz ze swymi motywami do ostatecznego rozstrzygnięcia Komitetowi Głównemu Pomocy Rolnej.

Art. 9. Podania o udzielenie pożyczek dodatkowych jako też zażaleń na decyzje Komitetów Powiatowych winny być załatwiane przez Komitety Okręgowe najdalej w ciągu dni 8-miu od chwili przedłożenia ich przez Komitet Powiatowy.

Art. 10. Komitet Główny Pomocy Rolnej rozpoznaje ostatecznie zażalenia na decyzje Komitetów Okręgowych co do przyznania lub nie-

przyznania pożyczki dodatkowej najdalej w ciągu dni 8 od ich przedłożenia i o decyzjach swych komunikuje niezwłocznie Komitetowi Okręgowemu, który postępuje dalej stosownie do ust. 2 art. 7.

Art. 11. W powiatach, w których nie zostały uruchomione Komitety Pomocy Rolnej, pożyczki na pomoc rolną udzielane będą na podstawie decyzji starosty według zasad i przepisów niniejszego rozporządzenia.

Art. 12. Asygnacje na pożyczki przyznane przez Powiatowy, Okręgowy lub przez Główny Komitet Pomocy Rolnej wystawia Komitet Powiatowy Pomocy Rolnej, po złożeniu przez dłużnika skryptu dłużnego.

Asygnacje podpisuje starosta lub jego zastępca oraz referent rolniczy starostwa.

Art. 13. Sposób prowadzenia wykazów i ściągania udzielonych na pomoc rolną pożyczek określi osobna instrukcja.

Art. 14. Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą w dniu ogłoszenia.

Warszawa, dnia 6 kwietnia 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

Bardel

191.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji

w sprawie zmiany art. 1, ust. C, lit. a rozporządzenia z dnia 31 grudnia 1919 r. w sprawie ograniczeń spożycia w zakładach publicznych (Dz. Ust. R. P. r. 1920 № 4 poz. 21).

Na podstawie dekretu Naczelnika Państwa z dn. 11 stycznia 1919 r. (Dz. Pr. № 7, poz. 109) i art. 9 ustawy z dn. 18/11 1919 r. (Dz. Ustaw R. P. № 89, poz. 485) zarządza się co następuje:

Art. 1. W rozporządzeniu z dn. 31 grudnia 1919 r. (Dz. Ust. R. P. r. 1920, № 4, poz. 21) w przedmiocie ograniczeń spożycia w zakładach publicznych zmienia się art. 1, ust. C, lit. a, w sposób następujący:

- a) podawanie do kawy i herbaty mleka łącznie lub osobno, lub przyrządzanie czekolady i kakao na mleku oraz spożywanie jest dozwolone od godz. 6 do 12 rano i od godz. 5 do 11 wieczorem.

Art. 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw R. P.

Warszawa, dnia 9 kwietnia 1920 r.

Minister Aprowizacji:

St. Śliwiński •